

HYVÄN KOHTELUN SUUNNITELMA

1. YLEISTIEDOT

Yksikön nimi: Pienkoti Metsäkulma

Osoite: Kämppäkuja 8, 43130 Tarvaala

Laatimispäivä: 23.06.2026

Päivitetty: 02.09.2026

Laatija: Jonna Härkönen, opiskelija ja Hannu Kettunen, Yksikön johtaja

Hyväksyjä: Hannu Kettunen, Yksikön johtaja

2. SUUNNITELMAN TARKOITUS JA SOVELTAMINEN

Tämän suunnitelman tarkoituksena on varmistaa, että sijaishuollossa olevia lapsia ja nuoria kohdellaan **turvallisesti, kunnioittavasti ja yhdenvertaisesti**.

Suunnitelmaa noudatetaan kaikessa yksikön toiminnassa, mukaan lukien:

- arjen hoito, kasvatus ja ohjaus
- vapaa-aika ja vuorovaikutustilanteet
- yhteistyö verkostojen kanssa
- rajoitustoimenpiteisiin liittyvät tilanteet

Suunnitelma perustuu lastensuojelulakiin ja lapsen oikeuksiin.

Hyvän kohtelun suunnitelma on suunnitelma lasten hyvästä kohtelusta Pienkoti Metsäkulmassa. Metsäkulmaan sijoitetut lapset osallistuivat suunnitelman laatimiseen ja suunnitelmaa tarkastellaan vuosittain. Valmis suunnitelma sijoitetaan kaikkien nähtäville ja löytyy myös Metsäkulman nettisivuilta (www.pienkotimetsakulma.fi) sekä se lähetetään myös tiedoksi lapsen perheelle sekä asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

Hyvän kohtelun suunnitelmaa rakensi opiskelija harjoittelutyönään yhdessä lasten kanssa. Lapset osallistuivat Hyvän kohtelun suunnitelman tekemiseen opiskelijan haastattellessa heitä yksitellen kyselylomaketta käyttäen kesän 2026 alussa. Lasten haastattelu *kysymykset vihreällä värillä* ja *heidän vastauksensa on kursivoidulla tekstillä* (**Lihavoidut** vastaukset = vastattu eniten) on ripoteltu suunnitelman sisältöön. Suunnitelmassa käytetyt piirroset ja kuvat ovat lasten tekemiä ja ottamia.

Pienkoti Metsäkulman Hyvää Kohtelua Koskeva Suunnitelma on nähtävillä Pienkodin lipaston kaapissa kansiossa sekä www.pienkotimetsakulma.fi sivuillamme. Suunnitelma toimitetaan lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille.

3. KESKEISET PERIAATTEET

3.1 Ihmisarvon kunnioittaminen

- Jokaisella lapsella on yhtäläinen ihmisarvo
- Lasta kohdellaan arvostavasti kaikissa tilanteissa

3.2 Turvallisuus ja ennakoitavuus

- Toiminta on johdonmukaista ja rauhallista
- Lapsi tietää mitä arjessa tapahtuu

3.3 Osallisuus

- Lasta kuullaan häntä koskevissa asioissa
- Mielipide huomioidaan ikätasoisesti

Mitä sinä voit/haluat määrätä itse?

***Vaatteet, harrastukset, ei tuu mieleen, vapaa-ajasta suurimman osan saa
päättää itse, ulkonäkö, jonkun verran pukeutuminen***

3.4 Syrjimättömyys

- Kiusaaminen, syrjintä ja nöyryyttäminen ovat kiellettyjä
- Kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti

4. LAPSEN OIKEUDET

Lapsella on oikeus:

- turvalliseen kasvuympäristöön
- hyvään hoitoon, huolenpitoon ja kasvatukseen
- yksityisyyteen
- yhteydenpitoon läheisiin (päätösten mukaisesti)
- itsemääräämisoikeus
- tehdä muistutus tai kantelu ilman seuraamuksia

Mikä luo sinulle turvallisuutta?

*Karkki, koputtamatta ja ilman lupaa ei saa tulla huoneeseen sisään, aikuinen aina paikalla, **oma huone turvapaikka** (parempi jos on lukko), en tiää*

Mitä on hyvä hoito/kasvatus?

Kuunteleminen, jotkut säännöt, aikuiset tekee enemmän lasten kanssa yhdessä, keskusteleminen, ettei määrällä liikaa, aikuinen on lapsen kanssa

5. HYVÄ KOHTELU ARJESSA

5.1 Vuorovaikutus

- Puhutaan kunnioittavasti ja rauhallisesti
- Lasta ei nöyryytetä tai uhkailla

5.2 Säännöt ja ohjaus

- Säännöt ovat selkeitä ja perusteltuja
- Kasvatus perustuu ohjaukseen, ei rangaistuksiin

Pienkodin säännöt:

- Metsäkulmassa noudatetaan yhteisiä sääntöjä ja sovittuja toimintatapoja.
- Toisia kohdellaan kunnioittavasti ja asiallisesti.
- Jokaisella on oikeus tuntea olonsa turvallisiksi ja saada olla rauhassa.
- Toisten yksityisyyttä ja omaisuutta kunnioitetaan.
- Omista tehtävistä ja vastuista huolehditaan.
- Erimielisyydet pyritään ratkaisemaan keskustelemalla ja toisia kuunnellen.

5.3 Yksityisyys

- Lapsen huone ja tavarat ovat suojattuja
- Yksityisyyttä kunnioitetaan lain rajoissa

6. RAJOITUSTOIMENPITEET JA TURVALLISUUS

Pienkoti Metsäkulmassa on lievimmän puuttumisen periaate ja sijaishuolto meillä toteutetaan ensisijaisesti ilman rajoitustoimenpiteitä. Tavoitteena on turvata lapselle turvallinen, ennakoitava ja lapsen yksilölliset tarpeet huomioiva kasvuympäristö, jossa lapsen hyvinvointia ja turvallisuutta tuetaan ensisijaisesti hoidollisin, kasvatuksellisin ja vuorovaikutuksellisin keinoin.

Lapsen ikä, kehitystaso, yksilölliset tarpeet, elämäntilanne ja voimavarat huomioidaan päivittäisessä hoidossa ja kasvatuksessa. Lapselle annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi ja osallistua itseään koskevien asioiden käsittelyyn. Lapsen mielipiteet, toiveet ja kokemukset otetaan huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.

Rajoitusten tarvetta ehkäistään ennakoivalla työskentelyllä. Lapsen päivärytmi ja arjen toimintatavat pidetään mahdollisimman selkeinä ja ennakoitavina. Lapselle kerrotaan etukäteen tulevista tapahtumista ja muutoksista. Henkilöstö pyrkii tunnistamaan lapsen yksilölliset kuormitustekijät sekä tilanteet, joissa lapsen turvallinen toiminta tai tunne-elämän säätely voi vaikeutua.

Haastavissa tilanteissa käytetään ensisijaisesti vuorovaikutukseen ja tilanteen rauhoittamiseen perustuvia keinoja. Näitä ovat esimerkiksi rauhallinen keskustelu, lapsen kuunteleminen, tilanteen selkiyttäminen, vaihtoehtoisten toimintatapojen tarjoaminen, yksilöllinen ohjaus, aikuisen läheisyys ja turvallinen läsnäolo sekä mahdollisuus rauhoittua työntekijän tuella.

Lapsen kanssa voidaan ennakolta sopia hänelle sopivista keinoista toimia kuormittavissa tilanteissa. Lapsen vahvuuksia ja onnistumisia tuetaan ja myönteistä käyttäytymistä vahvistetaan. Henkilöstö arvioi jatkuvasti, millä tavoin lapsen tarpeisiin voidaan vastata ilman rajoitustoimenpiteitä.

Rajoitustoimenpiteitä käytetään vasta silloin, kun siihen on lastensuojelulaissa säädetty peruste ja muut, lievemmat keinot eivät ole tilanteessa riittäviä.

Rajoitustoimenpidettä ei käytetä rangaistuksena, kasvatuksellisenä kurinpitokeinona tai henkilöstön puutteellisen toiminnan korvaamiseksi. Rajoituksen tulee aina olla lapsen edun mukainen, välttämätön ja oikeassa suhteessa tilanteeseen.

Rajoitustoimenpiteiden aikana huolehditaan lapsen sekä muiden yksikössä olevien henkilöiden turvallisuudesta. Tilanteet toteutetaan rauhallisesti, suunnitelmallisesti ja lapsen ihmisarvoa kunnioittaen. Henkilöstö arvioi jatkuvasti tilanteen turvallisuutta ja rajoituksen välttämättömyyttä sekä huolehtii lapsen yksilöllisistä tarpeista ja perustarpeista.

Muiden lasten ja henkilöiden turvallisuus varmistetaan tarvittaessa järjestämällä heille turvallinen tila ja riittävä etäisyys rajoitustilanteesta. Tilanteessa käytetään riittävää henkilöstöä ja tarvittaessa pyydetään lisääpua. Henkilöstö noudattaa rajoitusten toteuttamisessa lainsäädäntöä, yksikön ohjeistuksia ja turvallisia toimintatapoja. Rajoitus lopetetaan heti, kun sen käyttö ei enää ole välttämätöntä.

Rajoitustoimenpiteen jälkeen tilanne käydään lapsen kanssa läpi hänen ikänsä ja kehitystasonsa huomioiden. Samalla arvioidaan, miten vastaavia tilanteita voidaan

jatkossa ehkäistä ja millaisia hoidollisia, kasvatuksellisia tai muita tukitoimia lapsi tarvitsee. Tavoitteena on vähentää rajoitustoimenpiteiden tarvetta ja vahvistaa toimintatapoja, joiden avulla sijaishuolto voidaan toteuttaa turvallisesti ensisijaisesti ilman rajoituksia.

Rajoitustoimenpiteiden käyttöä arvioidaan aina yksilö- ja tapauskohtaisesti.

- Rajoituksia käytetään vain lain mukaisesti ja viimesijaisesti
- Toimenpiteet perustellaan lapselle ikätasoisesti
- Kaikki rajoitukset kirjataan asianmukaisesti
- Lapselle annetaan mahdollisuus keskusteluun jälkikäteen
- Tavoitteena on rajoitusten käytön vähentäminen

Tiedätkö mitä ovat rajoitustoimenpiteet?

2x ei, 5x kyllä. Neljän kanssa käytiin rajoitustoimenpiteet läpi, kolme ei halunnut/kokenut tarvetta käydä läpi

Miten rajoitustoimenpiteitä voisi ehkäistä?

Yhteisten sääntöjen noudattaminen, pidetään sopimuksista kiinni, ei käyttäydytä tyhmästi, ei semmosia lapsia tänne, en tiedä

Hoito- ja kasvatushenkilökunnalle on annettu lupa tehdä seuraavanlaisia tarpeenmukaisia rajoitustoimenpiteitä (Lastensuojelulaki 417/2007):

1. Aineiden ja esineiden haltuunotto
2. Henkilöntarkastus- ja katsastus
3. Omaisuuden ja lähetysten tarkastaminen
4. Kiinnipitäminen
5. Liikkumisvapauden rajoittaminen

Yksikön johtaja tekee päätöksen seuraavista rajoitustoimenpiteistä:

1. Yhteydenpidon rajoittaminen

Erityinen huolenpito (Metsäkulmassa ei toteuteta erityistä huolenpitoa)

Lastensuojelulain mukaisia rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa ainoastaan:

1. Kiireellisesti sijoitettuun
2. Huostaanotettuun tai
3. Hallinto-oikeuden väliaikaismääräyksellä sijoitettuun lapseen

Rajoitustoimenpiteitä ei voi käyttää avohuollon sijoituksella olevaan lapseen.

Rajoitustoimenpiteiden käyttö on aina harkittua ja rajoitustoimenpide päätetään, mikäli perusteet lakkaavat. Rajoitustoimenpiteitä mietitään aina myös kasvatuksen kautta ja miten jatkossa voitaisiin välttyä rajoituksilta. Rajoitustoimenpiteet vaikuttavat aina lapsen itsemääräämisoikeuksiin ja myös sen vuoksi on tärkeää pohtia, miksi jotakin rajoitustoimenpidettä tulee käyttää.

Muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksista kerrotaan lapselle hänen ikänsä, kehitystasonsa ja yksilölliset tarpeensa huomioiden hänen oikeuksistaan sekä muutoksenhaku- ja kantelumahdollisuuksistaan. Lapselle annetaan tieto siitä, miten hän voi tuoda esiin kokemansa epäkohdat, hakea muutosta päätökseen tai tehdä kantelun.

Tietoa annetaan lapselle selkeästi ja ymmärrettävästi sekä suullisesti että tarvittaessa kirjallisesti. Lapselle kerrotaan, että hän voi saada tarvittaessa apua ja tukea asian eteenpäin viemisessä. Tietoa annetaan sijoituksen alkaessa ja aina tarvittaessa uudelleen.

7. EPÄASIALLINEN KOHTELU JA TOIMINTAMALLI

7.1 Epäasiallisen kohtelun muodot

- loukkaava puhe
- uhkailu tai pelottelu
- laiminlyönti
- epäoikeudenmukaisuus
- yksityisyyden perusteeton rikkominen

7.2 Toimintamalli

1. Asia otetaan heti puheeksi
2. Lapsen kertomus kuullaan ja kirjataan
3. Tilanne selvitetään puolueettomasti
4. Esihenkilölle ilmoittaminen
5. Tarvittaessa ilmoitus hyvinvointialueelle / valvontaviranomaisille
6. Korjaavat toimet ja seuranta

8. HENKILÖSTÖN VASTUUT

- Ammatillinen ja kunnioittava kohtelu kaikissa tilanteissa
- Lakien ja ohjeiden noudattaminen
- Epäkohtiin puuttuminen välittömästi
- Havaintojen raportointi
- Turvallisen ilmapiirin ylläpito

9. LAPSEN OSALLISUUS

- Lasta kuullaan säännöllisesti
- Palautteen antaminen on turvallista
- Lapsen mielipiteet huomioidaan päätöksissä
- Osallisuus kirjataan asiakastietoihin

10. SEURANTA JA PÄIVITYS

Suunnitelman toteutumista seurataan:

- henkilöstöpalavereissa
- asiakaspalautteen avulla
- omavalvonnassa

Päivitys:

- vähintään kerran vuodessa
- tai toiminnan muuttuessa

